

Zdzisław Libera

Paweł Bagiński (1909-1992)

Rocznik Towarzystwa Literackiego imienia Adama Mickiewicza 29, 181-182

1994

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Zdzisław Libera

PAWEŁ BAGIŃSKI 1909–1992

29 października 1992 roku zmarł w Warszawie Paweł Bagiński, wieloletni członek Towarzystwa Literackiego im. Adama Mickiewicza, przez wiele lat członek Zarządu Głównego.

Paweł Bagiński urodził się 14 kwietnia 1909 r. na Podolu w miasteczku Tłuste w pobliżu Czartkowa i Zaleszczyk. Polonistykę ukończył we Lwowie na Uniwersytecie im. Jana Kazimierza, gdzie słuchał wykładów profesora Kleinera, Bruchnalskiego, Kucharskiego. Pracę magisterską pt. *Stanisław hr. Skarbek i jego dzieło (Teatr we Lwowie w latach 1842–1848)* pisał pod kierunkiem prof. Eugeniusza Kucharskiego. Po odbyciu bezpłatnej praktyki nauczycielskiej w Państwowym Gimnazjum we Lwowie i złożeniu egzaminów pedagogicznych rozpoczął pracę zawodową jako nauczyciel szkoły średniej w Równem w Gimnazjum im. Tadeusza Kościuszki.

Paweł Bagiński związany był ze Lwowem bardzo emocjonalnie. Wspominał zawsze ze wzruszeniem bogate życie intelektualne i artystyczne Lwowa. Jako student łączył bowiem studia uniwersyteckie z pracą statysty w teatrze, kierowanym przez Leona Schillera. W latach późniejszych przywoływał często rozmaite epizody z pracy w teatrze, uczestniczył bowiem w przedstawieniach *Dziadów*, *Kordiana*, *Wesela*, znał na pamięć wiele fragmentów dramatów Słowackiego i Wyspiańskiego. Koledzy i uczniowie podziwiali jego pamięć. Recytował nawet didascalia z *Wyzwolenia*, które przyswoił sobie jeszcze w czasie pracy w teatrze.

W okresie wojny Bagiński znalazł się w szeregach 27 Dywizji Wołyńskiej Piechoty AK. Pod pseudonimem „Pat” brał udział w walkach pełniąc również funkcję kronikarza Dywizji. Za udział w walce otrzymał zaszczytne odznaczenia: Krzyż Walecznych, Krzyż Partyzancki, a także Srebrny Krzyż Zasługi z Mieczami. Okres walki partyzanckiej wspominał z powagą wskazując na dramatyczne sytuacje i tragizm stosunków polsko-ukraińskich. Ze szczególnym sentymentem wspominał swego dowódcę, majora Tadeusza Sztumberga-Rychtera, o którym lubił opowiadać. Po rozbrojeniu dywizji (nastąpiło to 26 lipca 1944 r.)

Bagiński znalazł się w Celestynowie pod Warszawą i tam powrócił do zawodu nauczyciela języka polskiego. Po kilku latach pobytu w Celestynowie Bagiński przeniósł się do Warszawy, gdzie został nauczycielem języka polskiego w Liceum Ogólnokształcącym im. L. Sowińskiego. W ciągu wielu lat był kierownikiem Sekcji Języka Polskiego w Wojewódzkim Ośrodku Doskonalenia Kadr Oświatowych. Aż do przejścia na emeryturę pracował w ośrodkach kształcenia nauczycieli i prowadził ćwiczenia z metodyki nauczania języka polskiego na Uniwersytecie Warszawskim. W redakcji czasopisma dla nauczycieli – polonistów „Polonistyka” pełnił obowiązki sekretarza.

Jako kierownik sekcji języka polskiego w Ośrodku Doskonalenia Kadr, jako instruktor w dziedzinie metodyki nauczania Paweł Bagiński odznaczał się wyjątkową zyczliwością wobec kolegów nauczycieli. Nie przywiązywał, jak mi się wydaje, większej wagi do spekulacji teoretycznych. Uważał, że nauczyciel powinien wyróżniać się znajomością psychologii wychowawczej i być nie tylko przewodnikiem w dziedzinie wiedzy o literaturze, ale również wychowawcą, który rozwija kulturę artystyczną ucznia. Jako nauczyciel starał się kształtować przede wszystkim wrażliwość uczuciową i estetyczną, zachęcał do czytania, rozwijał horyzonty intelektualne wzbogacając wiedzę z historii sztuki, głównie z teatru i filmu, a także malarstwa i muzyki. Znał dużo wierszy na pamięć, lubił je recytować, starał się przekonać uczniów, że warto się ich uczyć, ponieważ znajomość utworów poetyckich daje dużo osobistej satysfakcji. Kultura literacka Pawła Bagińskiego obejmowała przede wszystkim poezję romantyczną, Młodej Polski i Skamandra, ale był także pilnym czytelnikiem poezji współczesnej i w repertuarze pamięciowym miał wiersze Różewicza, Herberta, Białoszewskiego, Szymborskiej. Ubolewając z powodu przeciążenia nauczycieli, starał się im pomóc, podsuwając odpowiednie książki.

Paweł Bagiński ma też spory dorobek pisarski. Obejmuje on przede wszystkim artykuły o charakterze informacyjnym, zawierające wiadomości o nowych książkach oraz rozprawki z zakresu dydaktyki i metodyki nauczania podsuwające nauczycielom sposoby interpretacji zjawisk literackich.

W Towarzystwie Literackim im. A. Mickiewicza, dbał przede wszystkim o realizację zadań statutowych i troszczył się o edukację polonistyczną. Uważał, że oddziały Towarzystwa powinny współpracować z ośrodkami dokształcania nauczycieli i dostarczać im prelegentów. W okresie, w którym Bagiński aktywnie działał w Towarzystwie (od roku 1950), odbywały się często zebrania poświęcone problemom metodyki nauczania literatury w szkole.

Paweł Bagiński był powszechnie lubiany i szanowany. Koledzy żegnali go z żalem i serdecznością wspominając nad grobem jego uczestnictwo w walce partyzanckiej i jego zasługi na polu działalności pedagogicznej.